No. 50. 1816.

BREDASCHE COURANT.

ZATURDAG den 14 DECEMBER.

BURGEMEESTEREN der Stad BREDA, van den Stedelijken Ontvanger rapport bekomen hebbende, dat velen die aan de Stad recognitien verschuldigd zijn, niettegenstaande daartoe gedane aanmaningen, in gebreken blijven hun verschuldigde te voldoen,

Waarschouwen derhalve allen die genen, dewelke hunne verschuldigde recognitien over den tegenwoordigen jare niet mogten hebben aangezuiverd, om ten spoedigsten immers binnen den tijd van veertien dagen, zich van deze hunne verpligting ten kantore van den Stedelijken Ontvanger te komen kwijten, — zullende, deze tijd verstreken zijnde, de delaijeerende debiteuren, daartoe door regtsmiddelen worden geconstringeerd.

Actum in Breda den 12 December 1816.

J. B. JANTZON van Nieuwland.

Ter Ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

OUKOOP.

DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene Missive van Zijne Excellentie den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 25 November N°. 11.

Brengt den inhoud daarvan ter kennisse van de plaatselijke Besturen in deze Provincie, en informeert dezelven dienvolgens, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 20sten Nov. onder anderen heeft bepaald, dat in de Steden *Doornik*, *Meenen*, *Yperen*, *Nieupoort*, *Ostende*, *Maastricht*, *Luik*, *Huy*, *Venloo*, *Namen*, *Philippeville*, *Marienburg*, *Mons* en *Ath*, gedurende het aanstaande Winter Saizoen, aan alle zoodanige Fortificatien zal worden gearbeid, als aan Hoogstdezelve door den Commissaris-Generaal van Oorlog zijn voorgedragen, en dat de Arbeiders aan het gemelde Werk benoodigd, die voor de bedoelde Werken in de Zuidelijke Provincien [illegible] der dan twaalfduizend berekend worden, door de eerstaanwezige Ingenieurs in de verschillende Plaatsen zullen [illegible]

Gelast bij deze [illegible] aan voornoemde Ingenieurs [illegible] hulpzame hand te bieden [illegible] strekken, welke het meest [illegible] Huisvaders, gedugtig oogmerk, dat vooral aan ijverige Huisvaders [illegible] in den volgenden Winter onderhoud verschaft worde, in den vollen zin, te bereiken; wordende dezelven, voorts aangeschreven, om aan dien belangrijken maatregel in hunne Gemeentes de meest mogelijke publiciteit te geven; rekenende hij Gouverneur, als van de ijverige medewerking der plaatselijke Besturen ter bevordering van alle maatregelen, die ten nutte der Ingezetenen strekken kunnen, overtuigd, het niet noodig, iets tot verderen aandrang te zeggen, waarvan de heilzame uitwerking zoo [illegible] midden te brengen.

[illegible] zal door middel van het Provinciaal Blad, ter kennisse van de plaatselijke Besturen in deze Provincie [illegible] om te strekken tot informatie en [illegible]

[illegible] November 1816.

[illegible]

P R U I S S E N.

Berlijn den 3 December. De thans heerschende duurte der voornaamste levensbehoeften in de verschillende Provincien der Monarchie, heeft de aandacht [illegible] zijner onderdanen, onophoudelijk [illegible] koning tot zich, getrokken, [illegible] van maatregelen aanleiding gegeven [illegible] oorsprong, waartoe [illegible] behoort, te stuiten. De [illegible] naar de Rijn-Provincien gezonden [illegible] voor zijn vertrek, eene [illegible] op zijne gemelde zending [illegible] Dezelve is van dezen inhoud [illegible] welke in de onder [illegible] De tegenwoordige duurte der granen en levensmiddelen in een gedeelte mijner Staten, voornamelijk in de onlangs aangewonnen Rijn-Provincien, maakt een bijzonder onderwerp uit van mijne aandacht en zorgen. Ik verlang den bedroevenden toestand van mijne onderdanen in die provincien te verligten, zonder dat het noodig zij toevlugt te nemen tot maatregelen, welke de eigendommen zouden schenden en den koophandel verstoren; maar boven alles de monopolie van voorwerpen van eerste noodzakelijkheid te keer te gaan. Ik heb met vermaak gezien, uit de rapporten der eerste Presidenten en der Regeringen, de schikkingen, welke er ten dien opzigte gemaakt zijn door bijzondere gemeenten en kringen, en vooral de genootschappen, die in een waren vaderlandslievenden geest opgerigt zijn, om de verhooging der prijzen te beletten en de behoeftige klassen te ondersteunen, hetgeen niet missen kan van dit goede doel te bereiken. Daar ondertusschen de ontvangen tijdingen de tot nog toe gekoesterde hoop van eene daling der graanprijzen niet bevestigen, maar, daarentegen, nog eene rijzing tegen de aanstaande lente doen verwachten, heb ik aan het Ministerie van Staat bevolen niet alleen het door eenige naburige Staten gedaan verbod van uitvoer naar die Provincien wederkeerig te laten doen, maar nog, behalve de driedulzend [illegible] Rogge, die voor die Provincien aangekocht en reeds op weg derwaard zijn, den Minister van financien te belasten met eene aanzienlijke aankoop van Rogge, tot welk einde ik provisioneel eene som van twee millioen daalders op mijne kassette aangewezen heb. Ik bestem een groot gedeelte dezer granen voor de Rijn-Provincien. Om nu aan deze maatregelen de noodige eenheid en kracht te geven, en voornamelijk om den Staat dier provincien, met betrekking van hunne behoeften aan granen, te onderzoeken en die te gemoet te komen, zoo heb ik u, vol vertrouwen op uwe beproefde wijsheid, en op den ijver, die ik weet dat gij voor het welzijn van het vaderland bezit, verkozen en gelast ik u van u zoo spoedig mooglijk naar de Rijn Provincien te begeven, en met de eerste Presidenten van Keulen en [illegible] over dit belangrijk onderwerp te beraadslagen [illegible] en plaatsen provisioneel de noodige schikkingen [illegible], en zoo spoedig immer doenlijk [illegible] Staat uwe voorstellen in [illegible] en de wijze [illegible] verder [illegible] Ik reken, dat gij [illegible] ijver [illegible] gij zoo dikwerf [illegible] dat gij, door deze zending wel te volbrengen, [illegible] het middel gemaklijker zult maken, om aan mijne [illegible] onderdanen een bewijs te geven van mijne liefde en vaderlijke zorgen.

Berlijn den 15 November 1816.

FREDERIK WILLEM.

F R A N K R IJ K.

PARIJS den 6 December. De abt de Pradt, oud Aartsbisschop van Mechelen, is van zijn landgoed in Auvergne te Parijs terug gekeerd, en zal, zoo men verzekert, een zeer belangrijk werk, over de Nederlanden, in het licht geven.

GROOT BRITTANJE.

LONDEN den 6 December. De granen blijven dalen. Tarw, boekweit, haver en boonen, waren elk op de beurs van heden, [illegible] per kwartier lager dan den vorigen dag.

N E D E R L A N D E N.

BRUSSEL den [illegible] December. [illegible] bij de gratie Gods Koning der Nederlanden, Prince van Oranje Nassau, [illegible] houdende Reglement [illegible] van belasting, en op het opheffen [illegible] nieuwe middelen, [illegible] dezelve zullen vervangen, mitsgaders de algemeene wet op den ophef van voorschrevene belastingen, binnen sommige arrondissementen niet op den 30 november [illegible] is executoir, en dat uitsdien de bedoeling van art. 5 van voorschreven besluit zoude [illegible] der eene nadere verklaring [illegible] hebben besloten en besluiten.

De termijn van [illegible] bij art. 2 en 5 van ons bovengemeld besluit vastgesteld, tot het doen der visitatien en verificatien, mitsgaders de verpligtingen daaruit voor de belastingschuldige voortvloeijende, moet gerekend worden in de onderscheidene gedeelten van het Rijk, eerst aanvang genomen te hebben met den dag, op welken bovengemeld besluit en algemeene wet in dezelve executoir zijn geworden.

Het tegenwoordig besluit zal in het staatsblad worden geïnsereerd.

(Vervolg op de kant van deze bladz.)

Gegeven te Brussel den 7 december des jaars 1816, het [illegible] van onze regering.

(geteekend) W I L L E M.

Van wege den Koning.

(get.) A. R. FALCK.

BRUSSEL den 8 December. Z. M. de Koning heeft [illegible] Willems orde benoemd Z. H. den [illegible] (Maarschalk Oudinot) [illegible] Generaal van de Parijsche Nationale Garde.

Sedert een paar dagen zijn hier verscheidene couriers gepasseerd, waaronder twee uit Londen, waarvan de een naar St. Petersburg en [illegible] naar Stutgard bestemd was. De Hertog van Wellington heeft insgelijks met twee couriers depêches uit Frankrijk ontvangen, en dezelve weder dadelijk derwaarts gezonden.

BRUSSEL den 10 December. Hare Majesteit de Koningin heeft eene som van vijfhonderd guldens 's maandelijks ingeschreven, voor de armen dezer Stad.

Eene deputatie uit de municipale commissie dezer Stad, heeft, in derzelver naam, eene prachtige gouden eere-penning aan den heer baron van [illegible], den laatsten Maire van Brussel, aangeboden, als eene blijk der publieke dankbaarheid, voor zijne aan Brussel bewezen diensten.

De Adjunct-Maires hebben ieder een zeer fraaijen degen ontvangen.

Bij eene Koninglijke ordonnantie wordt bepaald, dat, wegens de schaarschheid en duurte der levensmiddelen, te rekenen van den 20 November laatstleden tot en met den laatsten Maart eerstkomende, de schadeloosstelling voor huisvesting en voeding der marcherende troepen met drie stuivers per man verhoogd en dus van [illegible] op tien stuivers gebragt wordt.

In de zitting der tweede Kamer van de Staten Generaal heeft de President heden het rapport der centrale sectie

('t vervolg op de tweede bladzijde.)

gelezen over het door de verschillende sectien gedaan onderzoek van de concept-wet, be[illegible] en is de deliberatie daarover op aa[illegible]

Morgen zal de Kamer bijeen kom[illegible] hooren der centrale sectie, over het bu[illegible] 1817.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van dingsdag den 10 december.

De centrale sectie [illegible] voorzitters [illegible] stelling rapport uit op het ontwerp van wet, betrekkelijk de nationale militie; alle sectien hebben, met het levendigste genoegen en de opregtste erkentenis, de oplettendheid gezien, waarmede Z. M. de meeste aanmerkingen, die aan Hoogstdezelve zijn onderworpen geworden, heeft ontvangen; daar zijn er echter sommige, waarin eenige sectien een bijzonder belang stelden, met name die, welke de artikels 5, 96, 98 E en 162 betreffen, welke de Koning gemeend heeft niet te kunnen aannemen. Het nieuwe ontwerp van wet vergelijkende met het provisioneel rapport, door de centrale sectie aan deze vergadering gedaan, zal men zien het kleine getal aanmerkingen, welke aanleiding tot veranderingen in het ontwerp van wet hebben gegeven. De centrale sectie meent derhalve zich te kunnen onthouden dezelve nader aan te wijzen; zij bepaalt zich te zeggen, dat geene der sectien haar is toegeschenen zoo veel gewigt aan deze laatste aanmerkingen te hechten, om daarvan de aanneming of de verwerping van het ontwerp van wet, ten voordeele van hetwelk alle sectien eenparig schijnen over te hellen, te doen afhangen. De voorzitter stelt voor, en de kamer besluit, dat de discussie van dit ontwerp aanstaanden vrijdag zal plaats hebben.

De Heer Hoffschmidt verzoekt, dat het voorstel, hetwelk hij in de zitting van den 5 dezer maand gedaan heeft, ten spoedigste moge worde bediscutieerd. Dit voorstel is zeer verschillende van dat door den heer Pycke; hij meent dat het zijne den voorrang moet hebben; het is allernoodzakelijkst, dat de weinige voorraad, welke er nog in zijne provincie is, daar in blijve, men kan dit niet doen dan door den uitvoer van graan, ten spoedigste te verbieden; deze maatregel, hoezeer een weinig laat, kan het groot-hertogdom nog behouden voor een deel der rampen, welke hetzelve bedreigen

De heer Pycke zegt, dat hij morgen aan de sectien zijn voorstel, in den vorm van een ontwerp van wet gesteld, zal aanbieden. Dit voorstel en dat van den heer Hoffschmidt, als hebbende hetzelve doel, kunnen te gelijk in overweging worden genomen; hij is er echter niet tegen, dat het voorstel van den heer Hoffschmidt den voorrang erlange, indien men zulks gepast mogt oordeelen.

De heer Reuphus beschouwt deze beide [illegible] als [illegible]; dat van den heer Hoffschmidt is een voorstel, hetwelk zich alleen bepaalt tot den uitvoer van graan uit eene enkele provincie, terwijl dat van den heer Pycke zich tot het gansche koningrijk uitstrekt. Hij verzoekt dat men eerst over het voorstel van heer Hoffschmidt deliberere.

De heer Van Alphen is van hetzelfde gevoelen; hij verzoekt dat de discussie wegens het voorstel, betreffende den uitvoer van graan uit het groot-hertogdom, eerst plaats grijpe, ten einde dezelve niet vertraagd worde door de overweging van eenen algemeenen maatregel, die aan vele tegenwerpingen onderhevig is.

De kamer vereenigt zich met deze onderscheiden voorstellen.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen [illegible]

Zitting van woensdag den 11 december. Tegenwoordig 96 leden.

Na de goedkeuring der notulen van de zitting van den 10, brengt de centrale sectie rapport uit, in de beide talen, aangaande het ontwerp van wet, hetwelk de uitgaven van Staat regelt, en weidt in het breede uit over de tegenwerpingen, welke in de onderscheiden sectien gemaakt zijn, als mede nopens de antwoorden, daarop door de ministers, namens den Koning gemaakt.

De president zegt, dat dit rapport reeds ter drukperse is, en dat het nog dezen avond of morgen vroeg aan de leden zal worden uitgedeeld. Hij stelt dus voor de discussie wegens dit ontwerp op aanstaanden zaturdag te bepalen.

Sommige leden verzoeken dat de deliberatie wegens de zelve tot aanstaanden dingsdag worde uitgesteld, andere verzoeken dat zij zaturdag plaats hebbe.

De president deze beide voorstellen in omvraag hebbende gebragt, besluit de kamer, met eene meerderheid van 54 stemmen tegen 19, dat de discussie aanstaande zaturdag zal plaats hebben.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen middag, op het gewone uur.

DORDRECHT, den 9 December. Gisteren, zaturdag omstreeks 2 uren namiddag, had, onder het naburig Rijswoord, een allertreffendst ongeluk plaats; twee jonge heeren uit deze stad, met den bediende des eenen, en eenen boerenknaap van Rijswoord, zich op de binnen-rivier de Waal, in een kleine aak of schuitje begeven hebbende en daarmede een kwartier uurs van de Rijsoordsche brug, naar de kant van Heerjansdam, zijnde, waar de rivier op dat punt het breedst en diepst is, geraakten, zijnde alzoo te, bij het over eenen kant toetreden van den bediende, en een der jonge heeren, om, elkander in het roeijen te vervangen, het schuitje, water, en allen stortede, na eene

nog aangewende, maar door confusie vruchtelooze poging om het water uit te hoozen, in de rivier. De bediende trachtte oogenblikkelijk naar den kant te zwemmen, maar kon die niet bereiken; de overigen hielden zich bij het schuitje en worstelden ongeveer een quartier lang met den dood, dan eens op het gedurig kantelende schuitje zich bevindende, dan wederom daarvan afgleidende; eindelijk kwam een ander schuitje te hulpe toeschieten, en redde den eenen jongen Heer, en den boerenknaap, maar de andere was een oogenblik te voren, verzwonden en verdronken.

Onbegrijpelijk is het, dat onze geredde stadgenoot behouden is gebleven, daar de boerenknaap bij het in het water storten, dadelijk zich aan hem gehecht had, en al den tijd vastgeklemd hield, hetgeen zijne inspanning en afmatting verdubbelen moest, de beide lijken zijn, des avonds, gevischt, en met dat van den bedienden, eene menigte groen opgehaald, waaronder hij zeker onder het zwemmen, met de beenen is verward geraakt, en alzoo belet geworden, om den kant te bereiken. De verongelukte bediende laat eene vrouw in hoogst zwangeren staat en twee jonge kinderen na.

MARKT-PRIJZEN der Stad BREDA, van den 13 December 1816.

Het Veertel Tarwe	f 19:	6:	—
——— Rogge	9:	16:	—
——— Boekwijt	10:	7:	8
——— Haver	—:	—:	—
Het pond Boter	—:	8:	4
De Ton Aardappelen	—:	—:	—
Het pond Rundvleesch	—:	4:	8
——— Kalfsvleesch	—:	5:	—
——— Schapenvleesch	—:	5:	—
——— Versch Varkenvleesch	—:	5:	2
——— Gerookt idem	—:	6:	—
Het 1000 Eiken Telhout	3:	5:	—
——— Doof Hout	2:	6:	—
De 1000 pond Hooi	—:	—:	—
——— Stroo	—:	—:	—

ADVERTENTIEN.

VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN onder ETTEN.

JACOB VAN NAERSSEN, openbaar Notaris te Breda, als last hebbende van zijn Principaal, zal op de navolgende Vrijdagen, des namiddags ten drie uren vaceren, ten huize of herberg van [illegible] Kop, in de herberg de [illegible] Etten, ten [illegible] publiek te veilen en te verkoopen, de navolgende Vaste Goederen; te weten:

Eerste Koop. Een HUIS [illegible] omtrent één bunder Hof en Land, gelegen aan de Leursche Steenweg, in de baai onder Etten, oost Adriaan van der Put, zuid Jan Cornelis Servaas van Eekelen, west den Steenweg en noord Josephus Stoffelen. Zijnde het huis in huure tot den eersten Mei 1800 zeventien, en het Land in gebruik bij den eigenaar W. A. Hendriks.

Tweede Koop. Een Perceel ZAAILAND, groot ruim een gemet, gelegen aan de Leursche Steenweg, noord en oost den Verkooper, zuid Jan Dirven en west den Steenweg. In gebruik bij den Eigenaar.

Derde Koop. Een Perceel ZAAILAND [illegible] Etten, [illegible] den Armen van Etten, [illegible] In gebruik als voor.

Vierde Koop. Een Perceel ZAAILAND, groot den en een half bunder, gelegen als voren, oost Rembout van Eekelen, zuid den Verkooper, west G. Hagens en noord Gerard Roset. In gebruik als voor.

Vijfde Koop. Een Bunder ZAAILAND, gelegen onder Etten, in de Kerkstraat, oost Josephus Stoffelen, zuid [illegible] Frans [illegible] Luyks en noord P. Dielemans. In gebruik als voor.

Zesde Koop. Een Perceel WEIDE, groot omtrent vijfhonderd roeden, gelegen aan de Laaksche Vaart, onder Etten, oost de Vaart, zuid Nicolaas Goossens, west Jan Geleyns en noord Adriaan de Jong. In gebruik als voor.

De eerste Zitting zal zijn op Vrijdag den 20 December 1816.

En de tweede op Vrijdag den 2 Januarij 1817.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van voorengenoemden Notaris.

*** De [illegible] tractement van f 100, [illegible] die daartoe genegen mogten zijn, en voldoende bewijzen van bekwaamheid en zedelijk gedrag kunnende produceren, zich adresseren met franco brieven, bij den heer Burgemeester aldaar, voor den 20 December 1816.

*** Bij W. VAN BERGEN & COMP. is thans voorhanden, een allerschoonst assortiment van Hoogduitsche ALMANAKKEN, voor het jaar 1817, met de kunstigste graveures voorzien en waarvan, wat de prijs der uitgave betreft, alles te verlangen, overig blijft. Nog is derzelver Magazijn thans voorzien van meest alle de Nederlandsche Almanakken, welke in de onderscheidene Gewesten zijn en worden geannonceerd, waaronder uitmunten:

(*t vervolg op de kant van deze bladz.*)

Almanak voor Vrouwen, ter bevordering van Huisselijk Geluk.
Minerva.
Almanak voor Verstand en Hart.
—— voor Vrouwen, door Vrouwen.
—— van Vernuft en Smaak.
Koopmans, Kantoor- en Huishoudelijke Zakalmanak.
St. Nicolaas- of Nieuwjaars-geschenk voor de jeugd.
Volks-Almanak voor 1817. enz. enz. enz.

*** W. VAN BERGEN & COMP., maken bij dezen aan de Heeren Burgemeesteren in dit Arrondissement bekend, dat zij voorhanden hebben, de NIEUWE BEGROOTING-STATEN, of BUDGETS, zoo als die, voor het vervolg, door Z. M. den Koning zijn vastgesteld en bepaald. Nog zijn bij hun te bekomen: De TARIEVEN voor het Regt der Convoijen en Licenten, ingevolge de Wet van den 3 October 1816; dezelve zijn op één vel Postpapier in plano gedrukt.

*** Bij W. VAN BERGEN & COMP. te Breda, is van de pers gekomen en alomme verzonden:

I. Redekunde voor Menschen, gelijk zij zijn, of Handleiding om de Waarheid te vinden en te bewijzen, van J. M. SAILER, *Hoogleeraar in de Roomsch-Katholieke Godgeleerdheid en Zedekunde te Dillingen.* Uit het Hoogduitsch vertaald door W. VAN VOLKOM, *Leeraar der Hervormde Gemeente te Breda.* Eerste Deel.

Dit werk, door eenen Roomsch Katholieken Hoogleeraar geschreven, en door eenen leeraar der Hervormde kerk vertaald, verdient, vooral in onze dagen, eene bijzondere opmerking, [illegible]

II. [illegible] Het tweede en laatste Deel [illegible]